

پزشکی مدرن

کنترل کیفیت، مدیریت خطر

تألیف:

دکتر محمد حسن نظامتی

فوق تخصص جراحی قلب و عروق، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

پویا نظامتی

دانشجوی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

سحر امیدوار طهرانی

دانشجوی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

سرشناسه	: نظافتی، محمدحسن، ۱۳۳۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: پزشکی مدرن کنترل کیفیت، مدیریت خطر / تألیف محمدحسن نظافتی، پویا نظافتی، سحر امیدوار طهرانی.
مشخصات نشر	: تهران : انتشارات ابن سینا، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۶ص: جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۳۹-۰۵-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۱۵۳]-۱۵۶.
موضوع	: بیماران — پیش‌بینی‌های ایمنی
موضوع	: اشتباه‌های پزشکی — پیشگیری
شناسه افزوده	: نظافتی، پویا، ۱۳۴۸ -
شناسه افزوده	: امیدوار طهرانی، سحر، ۱۳۷۰ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۴ ن ۴/۷۲۹/۴ RA
رده بندی دیویی	: ۲۸۹/۶۱۰
شماره کتابشناسی	: ۳۹۴۳۵۹۵

تمامی حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات ابن سینا محفوظ است. لذا هرگونه تکثیر و بازنویسی مطالب به هر نحو ممکن در هر گونه رسانه، کتاب، مجله، جزوه و لوح فشرده بدون اجازه کتبی ناشر شرعاً حرام است و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

نام کتاب:	پزشکی مدرن - کنترل کیفیت، مدیریت خطر
مترجمین:	محمدحسن نظافتی، پویا نظافتی، سحر امیدوار طهرانی
ناشر:	انتشارات ابن سینا
طراح جلد:	سروناز اخوان صالح
مدیر تولید:	حسین افشار
لیتوگرافی:	ندای دانش
چاپ:	نفیس نگار
صحافی:	افشین
نوبت چاپ:	اول - ۱۳۹۴
شمارگان:	۱۰۰۰ جلد
قیمت:	۱۰۰۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۷۹۳۹-۰۵-۵

مرکز پخش: تهران: خیابان انقلاب، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت)، خیابان وحید: پلاک ۱۵۰، واحد ۵

تلفن: ۶۶۴۱۸۳۱۹ - فکس: ۶۶۴۱۸۳۰۹ email: ebnsina@gmail.com

نمایندگی‌های فروش:

مشهد: انتشارات مجد دانش	۰۵۱۱-۸۴۴۱۰۱۶	تبریز: کتابفروشی شیرنگ	۳۳۴۱۹۰۸-۰۴۱۱
اصفهان: کتابفروشی کیا	۰۳۱۳-۶۶۹۹۱۱۲	ارومیه: شهر کتاب پزشکی	۰۴۴-۳۲۲۵۲۸۷۹
کرمانشاه: جهان کتاب	۰۸۳۱-۷۲۸۴۸۳۷-۸	اصفهان: مانی	۰۳۱۱-۶۶۸۳۴۰۵
شاهرود: کتابسرای معین	۰۲۷۳-۲۲۲۱۴۱۰	یاسوج: خانه کتاب	۰۷۴۱-۲۲۲۳۵۱۲
قزوین: کتابفروشی ابن سینا	۰۲۸-۳۳۳۴۹۲۰۸		

فهرست

۱۵	فصل یکم: مقدمه
۲۵	فصل دوم: ایمنی بیمار چیست؟
۲۷	مقدمه
۲۸	تعاریف
۳۰	چرا خطاها روی می دهند؟
۳۰	شناخت و خطاها
۳۳	سیستم های پیچیده
۳۴	بخش ها و فرآیندهای متعدد
۳۴	افزایش تخصص در مشاغل
۳۵	فرهنگ مشاغل پزشکی
۳۶	خطاهای حین مراقبت

عوامل انسانی..... ۳۷

خلاصه..... ۳۹

فصل سوم: مشارکت دادن بیماران در روند درمان..... ۴۱

مقدمه..... ۴۳

فرصتهایی برای مشارکت بیمار در روند مراقبت..... ۴۶

موانع موجود در مقابل مشارکت بیمار در روند مراقبت..... ۴۸

راهکارهایی برای مشارکت دادن بیماران در مراقبت از آنها..... ۵۱

شما به عنوان یک متخصص بخش سلامت چه کارهایی می‌توانید در خصوص مشارکت بیماران..... ۵۲

خلاصه..... ۵۴

فصل چهارم: عفونتهای اکتسابی از بیمارستان (HAI)..... ۵۵

مقدمه..... ۵۷

تاریخچه..... ۵۸

عوامل خطر در بروز عفونت..... ۵۹

عفونت‌های شایع بیمارستانی..... ۵۹

عفونت‌های مربوط به سوند های ادراری..... ۶۰

۶۰ عفونت‌های مرتبط با محل جراحی

۶۱ پنومونی مرتبط با ونتیلاتور

۶۲ عفونت‌های مرتبط با تجهیزات داخل عروقی

۶۲ پیشگیری از عفونت‌های اکتسابی از بیمارستان

۶۲ پیشگیری‌های استاندارد

۶۳ بهداشت دستها

۶۶ خلاصه

۶۷ فصل پنجم: خطاهای مربوط به داروها

۷۰ مقدمه

۷۰ تعریف خطاهای دارویی

۷۱ انواع خطاهای دارویی

۷۱ خطاهای تجویز دارو

۷۲ خطاهای توزیع دارو

۷۳ خطاهای تحویل دارو

۷۶ عوامل مؤثر بر بروز خطاهای دارویی

۷۶ عوامل سازمانی

۷۷	عوامل انسانی
۷۹	راهکارهایی جهت کاهش خطاهای دارویی
۷۹	عوامل انسانی
۸۰	فرهنگ سازمانی
۸۱	همسان سازی (استاندارد سازی) اصطلاحات، علایم اختصاری و دستورالعمل ها
۸۱	سیستم های رایانه ای
۸۲	نگهداری و بسته بندی دارو
۸۲	بررسی دارو توسط دارو ساز
۸۳	مشارکت دادن بیمار
۸۳	آموزش
۸۴	خلاصه
۸۵	فصل ششم: کار گروهی و ایمنی بیمار
۸۷	مقدمه
۸۸	کار گروهی و ایمنی بیمار
۸۹	ویژگیهای کار گروهی اثر بخش
۹۲	موانع موجود برای انجام کار گروهی اثر بخش

۹۵ راهکارهایی به منظور بهبود کار گروهی

۹۷ SBAR (موقعیت، زمینه، ارزیابی، توصیه)

۹۸ CUS (ایمنی، نگرانی و ناراحتی)

۹۹ دستورالعمل‌های واگذاری مسئولیت به فرد یا گروه دیگر

۱۰۲ خلاصه

۱۰۳ فصل هفتم: مدیریت خطر - برطرف کردن خطاها

۱۰۵ مقدمه

۱۰۶ مدیریت خطر

۱۰۶ تشخیص و گزارش دادن حوادث ناگوار و خطاها

۱۱۲ بررسی حوادث

۱۱۵ آنالیز علت ریشه‌ای

۱۱۷ به اشتراک گذاشتن درس‌هایی که از حوادث ناگوار می‌گیریم

۱۲۰ خلاصه

۱۲۱ فصل هشتم: درک موقعیت

۱۲۳ مقدمه

منظور از درک موقعیت چیست؟ ۱۲۴

چه عواملی بر درک موقعیت تأثیر می‌گذارند؟ ۱۲۵

فرآیند شناخت ۱۲۵

عوامل محیطی ۱۲۸

عوامل فردی ۱۳۰

عوامل شغلی ۱۳۰

چگونه ایجاد درک دقیق از موقعیت را بهبود بخشیم؟ ۱۳۱

چک لیست‌ها و روش‌های جدا کردن ۱۳۱

شبیه‌سازی ۱۳۳

ارزیابی توانایی فردی برای حفظ درک موقعیت ۱۳۴

خلاصه ۱۳۶

فصل نهم: جهت‌گیری درست ۱۳۷

مقدمه ۱۳۹

ایجاد تغییر در ایمنی بیمار ۱۴۰

پیشرفت از راه ایجاد تغییرات ۱۴۲

مدیریت تغییر ۱۴۲

چالش‌های مدیریت تغییر در بخش درمان ۱۴۴

ارتقاء کیفیت ۱۴۷

افراد شاغل در بخش درمان برای حمایت از ایمنی بیمار چه کارهایی می‌توانند انجام دهند؟ ۱۴۹

خلاصه ۱۵۲

منابع ۱۵۳

مقدمه

هرچند امروزه گام‌های مثبتی در ارتقاء ایمنی بیماران، برداشته شده است ولی همچنان موضوع ایمنی بیمار به عنوان یک مبحث مهم به تنهایی در سطح بین‌المللی، ملی، محلی، بلکه در بخش مدیریت و سیاست‌گذاری بخش درمان و پرسنل درمان نیز مطرح است. در حال حاضر ایمنی بیمار از توجه خاص در تحقیقات علوم پزشکی برخوردار است. مطالعات نشان داده است هنگامی که خطایی روی می‌دهد، دلیل این است که به جای سرزنش و تنبیه کردن افراد به دنبال تشخیص خطا و پیش‌گیری از آن باشیم که لازمه آن نیز شناخت سیستم و عوامل انسانی است که بخشی از زنجیره خطا را تشکیل می‌دهد. پیشنهاد می‌شود مراکز سیاست‌گذاری امور درمان جهت ارتقاء ایمنی بیمار، این نکات توجه نمایند؟

۱. ایجاد مراکز تحقیقاتی درباره ایمنی بیمار؟
۲. استانداردهایی برای تأمین محدوده انجام وظایف پرسنل درمانی و تأیید اعتبار آنها؟
۳. پروتکل‌های استاندارد جراحی و ایمنی دارویی؟
۴. آموزش بیماران جهت تشویق آنها به مشارکت در نظارت بر خدمات درمانی؟
۵. ایجاد سیستم یکپارچه و لحظه‌ای و نظارت کلی بر نحوه ارائه خدمات درمانی در کل کشور.